

॥ तैत्तिरीय आरण्यकम् ॥

॥ तृतीयः प्रश्नः ॥

ॐ तच्छुं योरावृणीमहे। गातुं यज्ञाय। गातुं यज्ञपतये। दैवीः
स्वस्तिरस्तु नः। स्वस्तिर्मानुषेभ्यः। ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम्। शं
नो अस्तु द्विपदे। शं चतुष्पदे। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

चित्तिः स्रुक। चित्तमाज्यम्। वाग्वेदिः। आधीतं बरुहिः। केतो
अग्निः। विज्ञातमग्निः। वाक्पतिर्होता। मन उपवक्ता। प्राणो
हविः। सामाध्वर्युः। वाचस्पते विधे नामन्। विधेम ते नाम।
विधेस्त्वमस्माकं नाम। वाचस्पतिः सोमं पिबतु। आऽस्मासु
नृम्णन्धात्स्वाहा॥१॥

अध्वर्युः पञ्च च॥१॥

[१]

पृथिवी होता। द्यौरध्वर्युः। रुद्रोऽग्नीत्। बृहस्पतिरुपवक्ता।
वाचस्पते वाचो वीर्येण। सम्भृततमेनायक्ष्यसे। यजमानाय
वार्यम्। आसुवस्करस्मै। वाचस्पतिः सोमं पिबतु। जजन्दिन्द्र-
मिन्द्रियाय स्वाहा॥२॥

पृथिवी होता दश॥२॥ _____ [२]

अ॒ग्निर्होता॑। अ॒श्विना॑ऽध्व॒र्यू। त्वष्टा॑ऽग्नी॒त्। मि॒त्र उ॑पव॒क्ता। सोमः॑
सोम॑स्य पुरो॒गाः। शु॒क्रः शु॒क्रस्य॑ पुरो॒गाः। श्रा॒तास्त॑ इन्द्र॒ सोमाः॑।
वा॒तापे॑र्हवन्श्रुतः॒ स्वाहा॑॥३॥

अ॒ग्निर्होता॑ऽष्टौ॥३॥ _____ [३]

सूर्य॑ ते चक्षुः॑। वा॒तं प्रा॒णः। द्यां पृ॒ष्ठम्। अ॒न्तरि॑क्षमा॒त्मा।
अ॒ङ्गैर्य॒ज्ञम्। पृथि॒वी५ शरी॑रैः। वाच॑स्पतेऽच्छि॑द्रया वा॒चा।
अच्छि॑द्रया जु॒ह्वा॑। दि॒वि दे॒वावृ॒ध५ हो॒त्रा मे॑रयस्व॒ स्वाहा॑॥४॥

सूर्य॑ ते नव॑॥४॥ _____ [४]

म॒हाह॑विर्होता॑। स॒त्यह॑विर्ध्व॒र्युः। अच्यु॑तपाजा अ॒ग्नी॒त्।
अच्यु॑तमना उपव॒क्ता। अ॒नाधृ॑ष्यश्चा॑प्रतिधृ॑ष्यश्च॑ य॒ज्ञस्या॑भिग॒रौ।
अ॒यास्य॑ उद्गा॒ता। वाच॑स्पते ह॒द्विधे॑ नामन्। वि॒धेम॑ ते
नाम॑। वि॒धेस्त्वम॒स्माकं॑ नाम॑। वा॒चस्प॑तिः सोम॑मपात्। मा
दैव्य॑स्तन्तु॒श्छेदि॑ मा म॑नुष्यः॒ नमो॑ दि॒वे। नमः॑ पृथि॒व्यै
स्वाहा॑॥५॥

अ॒पात्री॑णि च॥५॥ _____ [५]

वाग्धोता॥ दीक्षा पत्नी॥ वातोऽध्वर्युः। आपोऽभिगुरः। मनो
हविः। तपसि जुहोमि। भूर्भुवः सुवः। ब्रह्म स्वयम्भु। ब्रह्मणे
स्वयम्भुवे स्वाहा॥६॥

वाग्धोता नव॥६॥ [६]

ब्राह्मण एकहोता। स यज्ञः। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं
यशः। यज्ञश्च मे भूयात्। अग्निर्द्विहोता। स भर्ता। स मे ददातु
प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। भर्ता च मे भूयात्। पृथिवी त्रिहोता। स
प्रतिष्ठा॥७॥

स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। प्रतिष्ठा च मे भूयात्।
अन्तरिक्षं चतुर्होता। स विष्ठाः। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं
यशः। विष्ठाश्च मे भूयात्। वायुः पञ्चहोता। स प्राणः। स मे
ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। प्राणश्च मे भूयात्॥८॥

चन्द्रमाः षड्होता। स ऋतून्कल्पयाति। स मे ददातु प्रजां
पशून्पुष्टिं यशः। ऋतवश्च मे कल्पन्ताम्। अन्नं सप्तहोता। स
प्राणस्य प्राणः। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। प्राणस्य च
मे प्राणो भूयात्। द्यौरष्टहोता। सोऽनाधृष्यः॥९॥

स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। अनाधृष्यश्च भूयासम्।
 आदित्यो नवहोता। स तेजस्वी। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं
 यशः। तेजस्वी च भूयासम्। प्रजापतिर्दशहोता। स इदं
 सर्वम्। स मे ददातु प्रजां पशून्पुष्टिं यशः। सर्वं च मे
 भूयात्॥१०॥

प्रतिष्ठा प्राणश्च मे भूयादनाधृष्यः सर्वं च मे भूयात्॥७॥ [७]

अग्निर्यजुर्भिः। सविता स्तोमैः। इन्द्र उक्थामदैः।
 मित्रावरुणावाशिषा। अङ्गिरसो धिष्णियैरग्निभिः। मरुतः
 सदोहविर्धानाभ्याम्। आपः प्रोक्षणीभिः। ओषधयो बर्हिषा।
 अदितिर्वेद्या। सोमो दीक्षया॥११॥ त्वष्टेध्मेन। विष्णुर्यज्ञेन।
 वसंव आज्येन। आदित्या दक्षिणाभिः। विश्वे देवा ऊर्जा।
 पूषा स्वंगाकारेण। बृहस्पतिः पुरोधया। प्रजापतिरुद्गीथेन।
 अन्तरिक्षं पवित्रेण। वायुः पात्रैः। अहं श्रद्धया॥१२॥

दीक्षया पात्रैरेकं च॥८॥ [८]

सेनेन्द्रस्य। धेना बृहस्पतेः। पृथ्या पूष्णः। वाग्वायोः। दीक्षा
 सोमस्य। पृथिव्यग्नेः। वसूनां गायत्री। रुद्राणां त्रिष्टुक्।

आदित्यानां जगती। विष्णोरनुष्टुक्॥१३॥

वरुणस्य विराट्। यज्ञस्य पङ्क्तिः। प्रजापतेरनुमतिः। मित्रस्य
श्रद्धा। सवितुः प्रसूतिः। सूर्यस्य मरीचिः। चन्द्रमसो
रोहिणी। ऋषीणामरुन्धती। पर्जन्यस्य विद्युत्। चतस्रो
दिशः। चतस्रोऽवान्तरदिशाः। अहश्च रात्रिश्च। कृषिश्च वृष्टिश्च।
त्विषिश्चापचितिश्च। आपश्चौषधयश्च। ऊर्क् सूनृता च देवानां
पत्नयः॥१४॥

अनुष्टुप्दिशः षट्॥१॥

देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे। अश्विनोर्बाहुभ्याम्। पूष्णो
हस्ताभ्यां प्रतिगृह्णामि। राजा त्वा वरुणो नयतु देवि
दक्षिणेऽग्नये हिरण्यम्। तेनामृतत्वमंश्याम्। वयो दात्रे। मयो
मह्यमस्तु प्रतिग्रहीत्रे। क इदं कस्मा अदात्। कामः कामाय।
कामो दाता॥१५॥

कामः प्रतिग्रहीता। कामश्च समुद्रमाविश। कामेन
त्वा प्रतिगृह्णामि। कामैतत्ते। एषा ते काम दक्षिणा।
उत्तानस्त्वाङ्गीरसः प्रतिगृह्णातु। सोमाय वासः। रुद्राय गाम्।

वरुणायाश्वम्। प्रजापतये पुरुषम्॥१६॥

मनवे तल्पम्। त्वष्ट्रेऽजाम्। पूष्णेऽविम्। निर्ऋत्या
अश्वतरगर्दभौ। हिमवतो हस्तिनम्। गन्धर्वाप्सराभ्यः स्रगलं
करणे। विश्वेभ्यो देवेभ्यो धान्यम्। वाचेऽन्नम्। ब्रह्मण ओदनम्।
समुद्रायापः॥१७॥

उत्तानायाङ्गीरसायानः। वैश्वानराय रथम्। वैश्वानरः प्रत्नथा
नाकमारुहत्। दिवः पृष्ठं भन्दमानः सुमन्मभिः। स
पूर्ववज्जनयञ्जन्तवे धनम्। समानमज्मा परियाति जागृविः।
राजा त्वा वरुणो नयतु देविदक्षिणे वैश्वानराय रथम्।
तेनामृतत्वमश्याम्। वयो दात्रे। मयो मह्यमस्तु प्रतिग्रहीत्रे॥१८॥

क इदं कस्मा अदात्। कामः कामाय। कामो दाता। कामः
प्रतिग्रहीता। कामः समुद्रमा विश। कामेन त्वा प्रतिगृह्णामि।
कामैतत्ते। एषा ते काम दक्षिणा। उत्तानस्त्वाङ्गीरसः
प्रतिगृह्णातु॥१९॥

दाता पुरुषमपः प्रतिग्रहीत्रे नव च॥१०॥

सुवर्णं घर्मं परिवेद वेनम्। इन्द्रस्यात्मानं दशधा चरन्तम्।

अ॒न्तः सं॒मु॒द्रे म॒न॒सा च॒र॒न्त॒म्। ब्र॒ह्म॒न्व॒वि॒न्द॒द॒श॒हो॒तार॒म॒र्ण॑॥
 अ॒न्तः प्र॒वि॒ष्टः शा॒स्ता ज॒ना॒ना॒म्। ए॒कः स॒न्ब॒हु॒धा वि॒चारः॑।
 श॒त॒ः शु॒क्राणि॑ य॒त्रै॒कं भ॒व॒न्ति॑। स॒र्वे वे॒दा य॒त्रै॒कं भ॒व॒न्ति॑। स॒र्वे
 हो॒ता॒रो य॒त्रै॒कं भ॒व॒न्ति॑। स॒मा॒न॒सी॒न आ॒त्मा ज॒ना॒ना॒म्॥२०॥

अ॒न्तः प्र॒वि॒ष्टः शा॒स्ता ज॒ना॒ना॒ः स॒र्वा॒त्मा। स॒र्वाः प्र॒जा
 य॒त्रै॒कं भ॒व॒न्ति॑। च॒तु॒र्हो॒ता॒रो य॒त्रे स॒म्प॒दं ग॒च्छ॑न्ति दे॒वैः।
 स॒मा॒न॒सी॒न आ॒त्मा ज॒ना॒ना॒म्। ब्र॒ह्मे॒न्द्र॒म॒ग्निं ज॒ग॒तः प्र॒ति॒ष्ठा॒म्।
 दि॒व आ॒त्मान॑ः स॒वि॒तारं॑ बृ॒ह॒स्प॒ति॑म्। च॒तु॒र्हो॒ता॒रं प्र॒दि॒शोऽनु॑
 क्लृ॒प्त॒म्। वा॒चो वी॒र्यं॑ त॒प॒साऽन्व॑विन्दत्। अ॒न्तः प्र॒वि॒ष्टं
 क॒र्तार॑मे॒त॒म्। त्व॒ष्टार॑ः रू॒पाणि॑ वि॒कुर्व॑न्त॒ वि॒प॒श्चि॒म्॥२१॥

अ॒मृ॒त॑स्य प्रा॒णं य॒ज्ञमे॒त॒म्। च॒तु॒र्हो॒तृ॒णा॒मा॒त्मानं॑ क॒वयो॑
 नि॒चि॑क्युः। अ॒न्तः प्र॒वि॒ष्टं क॒र्तार॑मे॒त॒म्। दे॒वानां॑ ब॒न्धु नि॒हि॒तं
 गुहा॑सु। अ॒मृ॒तेन॑ क्लृ॒प्तं य॒ज्ञमे॒त॒म्। च॒तु॒र्हो॒तृ॒णा॒मा॒त्मानं॑ क॒वयो॑
 नि॒चि॑क्युः। श॒त॒त्रि॒यु॒तः परि॑वे॒द् वि॒श्वा वि॒श्व॒वारः॑। वि॒श्व॒मि॒दं
 वृ॒णा॒ति। इ॒न्द्र॒स्या॒त्मा नि॒हि॒तः प॒ञ्च॒हो॒ता। अ॒मृ॒तं दे॒वाना॑मायुः
 प्र॒जा॒ना॒म्॥२२॥

इन्द्रः॑ राजानं॑ सवितारमेतम्। वायोरात्मानं॑ कवयो
 निचिक्वुः। रश्मिः॑ रश्मीनां मध्ये तपन्तम्। ऋतस्य॑ पदे
 कवयो निपान्ति। य आण्डकोशे भुवनं बिभर्ति। अनिर्भिण्णः
 सन्नर्थं लोकान् विचष्टे। यस्याण्डकोशः॑ शुष्ममाहुः प्राणमुल्बम्।
 तेन क्लृप्तोऽमृतैर्नाहमस्मि। सुवर्णं॑ कोशः॑ रजसा॑ परीवृतम्।
 देवानां॑ वसुधानीं॑ विराजम्॥ २३ ॥

अमृतस्य पूर्णान्तामु कलां विचक्षते। पादः॑ षड्भौतुर्न
 किलाविवित्से। येनर्तवः पञ्चधोत क्लृप्ताः। उत वा षड्धा मनसोत
 क्लृप्ताः। तः॑ षड्भौतारमृतुभिः कल्पमानम्। ऋतस्य॑ पदे कवयो
 निपान्ति। अन्तः प्रविष्टं कर्तारमेतम्। अन्तश्चन्द्रमसि मनसा
 चरन्तम्। सहैव सन्तं न विजानन्ति देवाः। इन्द्रस्यात्मानः॑
 शतधा चरन्तम्॥ २४ ॥

इन्द्रो राजा जगतो य ईशे। सप्तहोता सप्तधा विक्लृप्तः। परेण
 तन्तुं परिषिच्यमानम्। अन्तरादित्ये मनसा चरन्तम्। देवानां॑
 हृदयं ब्रह्मान्वविन्दत्। ब्रह्मैतद्वह्मण उज्जभार। अर्कः॑ श्रोतन्तः॑
 सरिरस्य मध्ये। आ यस्मिन्त्सप्त परवः। मेहन्ति बहुलाः॑

श्रियम्। बहुश्वामिन्द्र गोमतीम्॥२५॥

अच्युतां बहुलाः श्रियम्। स हरिर्वसुवित्तमः। पेरुरिन्द्राय
पिन्वते। बहुश्वामिन्द्र गोमतीम्। अच्युतां बहुलाः श्रियम्।
मह्यमिन्द्रो नियच्छतु। शतं शता अस्य युक्ता हरीणाम्।
अर्वाङ्गा यातु वसुभी रश्मिरिन्द्रः। प्रमहमाणो बहुलाः
श्रियम्। रश्मिरिन्द्रः सविता मे नियच्छतु॥२६॥

घृतं तेजो मधुमदिन्द्रियम्। मय्ययमग्निर्दधातु। हरिः पतङ्गः
पटरी सुपर्णः। दिविक्षयो नभसा य एति। स न इन्द्रः कामवरं
ददातु। पञ्चारं चक्रं परिवर्तते पृथु। हिरण्यज्योतिः सरिरस्य
मध्ये। अजस्रं ज्योतिर्नभसा सर्पदेति। स न इन्द्रः कामवरं
ददातु। सप्त युञ्जन्ति रथमेकचक्रम्॥२७॥

एको अश्वो वहति सप्तनामा। त्रिणाभिं चक्रमजरमनर्वम्।
येनेमा विश्वा भुवनानि तस्थुः। भद्रं पश्यन्त उपसेदुरग्रे। तपो
दीक्षामृषयः सुवर्विदः। ततः क्षत्रं बलमोजश्च जातम्। तदस्मै
देवा अभि सन्नमन्तु। श्वेतं रश्मिं बोभुज्यमानम्। अपां
नेतारं भुवनस्य गोपाम्। इन्द्रं निचिक्युः परमे व्योमन्॥२८॥

रोहिणीः पिङ्गला एकरूपाः। क्षरन्तीः पिङ्गला एकरूपाः।
 शत५ सहस्राणि प्रयुतानि नाव्यानाम्। अयं यः श्वेतो रश्मिः।
 परि सर्वमिदं जगत्। प्रजां पशून्धनानि। अस्माकं ददातु।
 श्वेतो रश्मिः परि सर्वं बभूव। सुवन्मह्यं पशून् विश्वरूपान्।
 पतङ्गमृक्तमसुरस्य मायया॥२९॥

हृदा पश्यन्ति मनसा मनीषिणः। समुद्रे अन्तः कवयो
 विचक्षते। मरीचीनां पदमिच्छन्ति वेधसः। पतङ्गो वाचं मनसा
 बिभर्ति। तां गन्धर्वोऽवदद्गर्भे अन्तः। तां द्योतमानाः स्वयं
 मनीषाम्। ऋतस्य पदे कवयो निपान्ति। ये ग्राम्याः पशवो
 विश्वरूपाः। विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः। अग्निस्ता५ अग्रे
 प्रमुमोक्तु देवः॥३०॥

प्रजापतिः प्रजयां संविदानः। वीत५ स्तुकेस्तुके। युवमस्मासु
 नियच्छतम्। प्रप्र यज्ञपतिन्तिर। ये ग्राम्याः पशवो विश्वरूपाः।
 विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः। तेषां सप्तानामिह रन्तिरस्तु।
 रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय सुवीर्याय। य आरण्याः पशवो
 विश्वरूपाः। विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः। वायुस्ता५

अग्रे प्रमुमोक्तु देवः। प्रजापतिः प्रजयां संविदानः। इडांयै
सृप्तङ्घृतवच्चराचरम्। देवा अन्वविन्दन्गुहां हितम्। य
आरण्याः पशवो विश्वरूपाः। विरूपाः सन्तो बहुधैकरूपाः।
तेषां सप्तानामिह रन्तिरस्तु। रायस्पोषाय सुप्रजास्त्वाय
सुवीर्याय॥ ३१॥

आत्मा जनानां विकुर्वन्तं विपश्चिं प्रजानां वसुधानां विराजं चरन्तं गोमतीं मे
निर्यच्छुत्वेकचक्रव्योमन्मायया देव एकरूपा अष्टौ च॥ ११॥ [११]

सहस्रशीर्षा पुरुषः। सहस्राक्षः सहस्रपात्। स भूमिं विश्वतो
वृत्वा। अत्यतिष्ठद्वशाङ्गुलम्। पुरुष एवेदं सर्वम्। यद्भूतं यच्च
भव्यम्। उतामृतत्वस्येशानः। यदत्रैनातिरोहति। एतावानस्य
महिमा। अतो ज्यायांश्च पूरुषः। [३२]

पादोऽस्य विश्वा भूतानि। त्रिपादस्यामृतं दिवि। त्रिपादूर्ध्व
उदैत्पुरुषः। पादोऽस्येहाभवात्पुनः। ततो विष्वङ्मकामत्।
साशनानशने अभि। तस्माद्विराडजायत। विराजो अधि
पूरुषः। स जातो अत्यरिच्यत। पश्चाद्भूमिमथो पुरः। [३३]

यत्पुरुषेण हविषा। देवा यज्ञमतन्वत। वसन्तो अस्यासीदाज्यम्।

ग्रीष्म इध्मः शरद्धविः। सप्तास्यासन्परिधयः। त्रिः सप्त समिधः
कृताः। देवा यद्यज्ञं तन्वानाः। अबध्नन्पुरुषं पशुम्। तं यज्ञं
बर्हिषि प्रौक्षन्। पुरुषं जातमग्रतः। [३४]

तेन देवा अयजन्त। साध्या ऋषयश्च ये। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः।
सम्भृतं पृषदाज्यम्। पशूँस्ताँश्चक्रे वायव्यान्। आरण्यान्ग्राम्याश्च
ये। तस्माद्यज्ञात्सर्वहुतः। ऋचः सामानि जज्ञिरे। छन्दाँसि
जज्ञिरे तस्मात्। यजुस्तस्मादजायत। [३५]

तस्मादश्वा अजायन्त। ये के चौभ्यादतः। गावो ह जज्ञिरे
तस्मात्। तस्माज्जाता अजावयः। यत्पुरुषं व्यदधुः। कतिधा
व्यकल्पयन्। मुखं किमस्य कौ बाहू। कावूरू पादावुच्येते।
ब्राह्मणोऽस्य मुखमासीत्। बाहू राजन्यः कृतः। [३६]

ऊरू तदस्य यद्वैश्यः। पद्भ्यां शूद्रो अजायत। चन्द्रमा
मनसो जातः। चक्षोः सूर्यो अजायत। मुखादिन्द्रश्चाग्निश्च।
प्राणाद्वायुरजायत। नाभ्या आसीदन्तरिक्षम्। शीर्ष्णो द्यौः
समवर्तत। पद्भ्यां भूमिर्दिशः श्रोत्रात्। तथा लोकाँ
अकल्पयन्। [३७]

वेदा॒हमे॒तं पु॒रुषं॑ म॒हान्त॑म्। आ॒दि॒त्यव॑र्णं॒ तम॑सस्तु पा॒रे। सर्वा॑णि
 रू॒पाणि॑ वि॒चित्य॑ धी॒रः। ना॒मा॒नि कृ॒त्वाऽभि॑वदन् यदास्ते॑।
 धा॒ता पु॒रस्ता॒द्यमु॑दाज॒हार॑। श॒क्रः प्र॒वि॒द्वान्प्र॒दिश॑श्च॒तस्रः॑। तमे॒वं
 वि॒द्वान॒मृत॑ इ॒ह भ॑वति। नान्यः पन्था॒ अय॑नाय विद्यते। य॒ज्ञेन॑
 य॒ज्ञम॑यजन्त दे॒वाः। तानि॑ धर्मा॑णि प्रथ॒मान्या॑सन्। ते ह॒ नाकं॑
 म॒हि॒मानः॑ सचन्ते। यत्र॒ पूर्वे॑ सा॒ध्याः सन्ति॑ दे॒वाः॥ [३८]

पूरुषः पुरोऽग्रतोऽजायत कृतोऽकल्पयन्नासं द्वे च (ज्यायानधि पूरुषः। अन्यत्र पूरुषः॥)॥१२॥ [१२]

अ॒द्भ्यः सम्भू॑तः पृथि॒व्यै रसा॑च्च। वि॒श्वक॑र्मणः॒ सम॑वर्तताधि।
 तस्य॒ त्वष्टा॑ वि॒दध॑द्रूपमे॒ति। तत्पु॑रुषस्य॒ विश्व॑माजा॒नम॑ग्रे॑।
 वेदा॒हमे॒तं पु॒रुषं॑ म॒हान्त॑म्। आ॒दि॒त्यव॑र्णं॒ तम॑सः पर॑स्तात्।
 तमे॒वं वि॒द्वान॒मृत॑ इ॒ह भ॑वति। नान्यः पन्था॒ विद्य॑तेऽय॑नाय।
 प्र॒जाप॑तिश्चरति॒ गर्भे॑ अ॒न्तः। अ॒जाय॑मानो बहु॒धा विजा॑यते।
 [३९]

तस्य॒ धीराः॑ परि॒जान॑न्ति॒ योनि॑म्। मरी॑चीनां प॒दमि॑च्छन्ति
 वे॒धसः॑। यो दे॒वेभ्य॑ आ॒तप॑ति। यो दे॒वानां॑ पु॒रोहि॑तः। पूर्वे॒
 यो दे॒वेभ्यो॑ जा॒तः। नमो॑ रु॒चाय॑ ब्राह्म॑ये। रुचं॑ ब्रा॒ह्मं ज॒नय॑न्तः।

दे॒वा अ॒ग्रे तद॑ब्रुवन्। यस्त्वै॒वं ब्रा॑ह्म॒णो वि॒द्यात्। तस्य॑ दे॒वा
अ॒स॒न्व॒शे। ह्रीश्च॑ ते ल॒क्ष्मीश्च॑ प॒त्यौ। अ॒होरा॒त्रे पा॒र्श्वे। नक्ष॑त्राणि
रू॒पम्। अ॒श्विनौ॒ व्यात्त॑म्। इ॒ष्टं म॑निषाण। अ॒मुं म॑निषाण। सर्व॑
मनिषाण॥ [४०]

जा॒य॒ते व॒शे स॒प्त च॑॥१३॥ [१३]

भ॒र्ता स॒न्ध्रि॒यमा॑णो बिभर्ति। ए॒को दे॒वो ब॑हु॒धा नि॒वि॒ष्टः। य॒दा भा॒रं
त॒न्द्रय॑ते स भ॒र्तुम्। नि॒धाय॑ भा॒रं पुन॑रस्तमेति। तमे॒व मृ॒त्युम॒मृतं॑
तमा॑हुः। तं भ॒र्तारं॑ तमु॒ गो॒प्तार॑माहुः। स भृ॒तो भ्रि॒यमा॑णो बिभर्ति।
य ए॒नं वेद॑ स॒त्येन॑ भ॒र्तुम्। स॒द्यो जा॒तमु॒त ज॑हात्येषः। उ॒तो
ज॒रन्तं॑ न ज॑हात्ये॒कम्॥४१॥

उ॒तो ब॒हूने॒कम॑हर्जहार। अत॑न्द्रो दे॒वः स॒दमे॒व प्रा॑र्थः। यस्त॑द्वेद॒
यत॑ आब॒भूव॑। स॒न्धां च॒ या॒ स॒न्द॒धे ब्र॑ह्म॒णैषः। र॒मते॑
तस्मि॑न्नु॒त जी॒र्णे श॒याने॑। नैनं॑ जहात्य॒हः सु॑ पू॒र्वेषु॑। त्वामापो॑
अनु॑ सर्वा॑श्चरन्ति जा॒न॒तीः। व॒त्सं प॒यसा॑ पु॒नानाः॑। त्वम॒ग्निः
ह॒व्य॒वाह॑ स॒मि॒न्त्से। त्वं भ॒र्ता मा॑तरि॒श्वा प्र॑जाना॑म्॥४२॥

त्वं य॒ज्ञस्त्वमु॒वेवा॒सि॒ सोमः॑। तव॑ दे॒वा हव॑माय॑न्ति॒ सर्वे॑।
 त्वमे॒कोऽसि॑ ब॒हूननु॑प्रविष्टः। नम॑स्ते अस्तु सु॒हवो॑ म ए॒धि।
 नमो॑ वामस्तु शृणु॑त॒५ हव॑ मे। प्राणा॑पानावजि॒र॒५ सु॒श्चर॑न्तौ।
 ह॒व्यामि॑ वां ब्रह्म॑णा तूर्तमे॒तम्। यो मां द्वेष्टि॑ तं ज॑हितं
 यु॒वाना॑। प्राणा॑पानौ संविदा॒नौ ज॑हितम्। अ॒मुष्या॑सु॒नामा॑
 सङ्ग॑साथाम्॥४३॥

तं मे॑ दे॒वा ब्रह्म॑णा संविदा॒नौ। व॒धाय॑ दत्तं तम॒ह॒५ ह॑नामि।
 असं॑ज्जान स॒त आब॑भूव। यं यं ज॒जान॑ स उ॒ गो॒पो अ॑स्य।
 य॒दा भा॒रं त॒न्द्रय॑ते स भर्तु॑म्। प॒रास्य॑ भा॒रं पुन॑रस्तमेति। तद्वै
 त्वं प्रा॒णो अ॑भवः। म॒हान्भोगः॑ प्र॒जाप॑तेः। भुजः॑ करि॒ष्यमा॑णः।
 यद्वे॒वान्प्रा॑णयो॒ नव॑॥४४॥

एकं प्र॒जानो॑ङ्ग॒साथां॑ नव॑॥१४॥ [१४]

हरि॒॑५ हर॑न्त॒मनु॑यन्ति दे॒वाः। वि॒श्वस्ये॑शा॒नं वृष॑भं म॒तीना॑म्। ब्रह्म॑
 स॒रूप॑मनु॒मेद॑मागा॒त्। अय॑नं मा वि॒वंधी॑र्वि॒क्रम॑स्व। मा छि॑दो
 मृ॒त्यो मा व॑धीः। मा मे॒ बलं॑ वि॒वृहो॑ मा प्रमो॑षीः। प्र॒जां मा मे॑
 रीरि॑ष॒ आयु॑रु॒ग्र। नृ॒चक्ष॑सं त्वा ह॒विषा॑ वि॒धेम। स॒द्यश्च॑क॒मा॒नाय॑।

प्रवे॒पा॒नाय॑ मृत्यवे॑॥४५॥

प्रास्मा॒ आशा॑ अशृ॒ण्वन्। कामे॑नाजनयन्पुनः॑। कामे॑न मे॒
काम॒ आगा॑त्। हृद॑याद्धृद॑यं मृत्योः। यद॒मीषा॑म॒दः प्रि॒यम्।
तदै॒तूप॒माम॒भि। परं॑ मृत्यो॒ अनु॒ परे॑हि पन्था॑म्। यस्ते॒ स्व
इत॑रो दे॒व्याना॑त्। चक्षु॑ष्मते शृण्व॒ते ते॑ ब्रवी॒मि। मा नः॑ प्र॒जा
री॑रिषो॒ मोत॑ वी॒रान्। प्र पू॒र्व्यं मन॑सा वन्द॑मानः। नाध॑मानो
वृष॒भं च॑र्षणी॒नाम्। यः प्र॒जाना॑मेक॒राण्मा॑नु॒षीणा॑म्। मृत्युं॑ यजे
प्रथ॑म॒जामृ॑तस्य॑॥४६॥

मृत्यवे॑ वी॒राश्च॑त्वारि॑ च॥१५॥ [१५]

त॒रणि॑र्वि॒श्वद॑र्शतो॒ ज्योति॑ष्कृद॑सि सूर्य॑। वि॒श्वमा॒ भा॑सि
रोच॑नम्। उ॒पया॑मगृ॒हीतो॑ऽसि सूर्या॑य त्वा॒ भ्राज॑स्वत ए॒ष ते॒
योनिः॒ सूर्या॑य त्वा॒ भ्राज॑स्वते॥४७॥

[१६]

आ प्या॑यस्व मदि॒न्तम् सोम॒ विश्वा॑भिरू॒तिभिः॑। भवा॑ नः
स॒प्रथ॑स्तमः॥४८॥

[१७]

ई॒युष्टे॑ ये पूर्व॑तरा॒मप॑श्यन् व्युच्छ॑न्तीमु॒षसं॑ म॒र्त्यासः॑। अ॒स्माभि॑रू॒
नु प्र॑ति॒चक्ष्या॑ऽभू॒दो ते य॑न्ति॒ ये अ॑प॒रीषु॑ प॒श्यान्॥४९॥

[१८]

ज्योति॑ष्मतीं त्वा सादयामि ज्योति॑ष्कृतं त्वा सादयामि
ज्योति॑र्विदं त्वा सादयामि भास्व॑तीं त्वा सादयामि ज्वल॑न्तीं
त्वा सादयामि मल्म॑ला॒भव॑न्तीं त्वा सादयामि दी॒प्यमा॑नां
त्वा सादयामि रोच॑मानां त्वा सादया॒म्यज॑स्रां त्वा सादयामि
बृ॒हज्यो॑तिषं त्वा सादयामि बो॒धय॑न्तीं त्वा सादयामि जाग्र॑तीं
त्वा सादयामि॥५०॥

[१९]

प्र॒या॒साय॑ स्वाहा॑ऽऽया॒साय॑ स्वाहा॑ वि॒या॒साय॑ स्वाहा॑ सं॒या॒साय॑
स्वाहो॑द्या॒साय॑ स्वाहा॑ऽव॒या॒साय॑ स्वाहा॑ शु॒चे स्वाहा॑ शोका॑य॒
स्वाहा॑ तप्य॒त्वै स्वाहा॑ तप॑ते स्वाहा॑ ब्रह्म॑ह॒त्यायै॑ स्वाहा॑ सर्व॑स्मै
स्वाहा॑॥५१॥

[२०]

चित्त्॑ ५ सं॒न्ता॒नेन॑ भ॒वं य॒क्रा रु॒द्रन्त॑नि॒म्ना प॑शुपति॑ऽ

स्थूलहृदयेनाग्निं हृदयेन रुद्रं लोहितेन शर्वं मतस्त्राभ्यां
महादेवमन्तः पार्श्वेनौषिष्ठहनं शिङ्गीनिकोश्याभ्याम् ॥५२॥

[२१]

तच्छुं योरावृणीमहे। गातुं यज्ञाय। गातुं यज्ञपतये। दैवीः
स्वस्तिरस्तु नः। स्वस्तिर्मानुषेभ्यः। ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम्।
शं नो अस्तु द्विपदे। शं चतुष्पदे। ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः॥

This PDF was downloaded from <http://stotrasamhita.github.io>.

GitHub: <http://stotrasamhita.github.io> | <http://github.com/stotrasamhita>

Credits: <http://stotrasamhita.github.io/about/>